

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของสังคมไทยใน อนาคตนั้นสิ่งที่ต้องเร่งดำเนินการ คือการพัฒนาคุณภาพของประชากรให้มีคุณลักษณะที่ เหมาะสมกับสภาพ และความต้องการของสังคมไทยในอนาคต ซึ่งการพัฒนาคุณภาพของ ประชากรสามารถพัฒนาด้วยการศึกษา และจากการสังเคราะห์วิสัยทัศน์ของการศึกษาไทยใน อนาคต พบว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษาจะเป็นแบบเดียวกับจุดมุ่งหมายของการพัฒนาสังคม คือ การพัฒนาประชากรให้มีคุณลักษณะครบถ้วน อันจะเป็นพื้นฐานในการดำรงชีพในสภาพปัจจุบัน อย่างมีความสุข (สมหวัง พิริยานูวัฒน์ , 2538 : 17 - 20) ซึ่งสอดคล้องกับ แฮนสัน (Hanson, 1966 : 149) กล่าวไว้โดยสรุปว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ ก็คือการมีประชากรที่มี คุณภาพ ประชากรจะต้องมีคุณภาพ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ปัญหาขั้นมูลฐาน ของประเทศที่กำลังพัฒนาส่วนใหญ่ นั้น ไม่ใช่ปัญหาในการขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ แต่ ปัญหาอยู่ที่ว่าขาดการพัฒนาคุณภาพของประชากร

ในการจัดการศึกษาทุกระดับ นักการศึกษาจำนวนมาก ได้พยายามศึกษาค้นคว้า หาสาเหตุ และวิธีการที่จะเพิ่มประสิทธิภาพ การเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ ปัญหาทางการเรียนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งปัจจัยหนึ่งนอกจากกระบวนการเรียนการสอนแล้ว การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เพื่อพัฒนา แรงจูงใจในการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น ก็มีความจำเป็นไม่ยิ่งหย่อน ไปกว่ากัน ตามที่พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2533 : 10) ได้กล่าวว่า

บรรยากาศการเรียนการสอนมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน บรรยากาศที่ดี อาจส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตดี มีความตั้งใจมีเจตคติที่ดี ในทางกลับกัน บรรยากาศที่ไม่เหมาะสม จะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนไม่สนใจ ไม่ตั้งใจ และอาจมีเจตคติที่ไม่ดีต่อผู้สอนหรือสถาบันได้ บรรยากาศการเรียน การสอนโดยเน้นในชั้นเรียนเป็นตัวแปรสำคัญที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้การ เรียนรู้มีประสิทธิภาพผลอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2533 : 13) ยังได้กล่าวเสริมไว้ดังสรุปได้ว่า บรรยากาศทางจิตวิทยามีความสำคัญต่อการเรียนการสอนอย่างมาก เพราะการเรียนการสอนจะดำเนินไปได้ อย่างมีชีวิตชีวา และราบรื่นนั้น ผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้สอนกับผู้เรียน ต้องมีความสัมพันธ์กัน และมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างไม่มีการหวาดระแวงกัน ปราศจากการว่าและการวิพากษ์วิจารณ์ในทางลบ หรือทางไม่ดีเป็นบรรยากาศของการให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน ทั้งผู้สอน และผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการสร้างบรรยากาศทางจิตใจร่วมกัน

จากสภาพของการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนตามที่ปรากฏอยู่ บางครั้งมี ปัญหาที่ไม่ช่วยให้นักเรียนพัฒนาความสามารถได้อย่างเต็มที่ ที่สำคัญคือ บรรยากาศของความ กลัว กลัวคือ ความกลัวว่าจะทำผิด กลัวการขาดการยอมรับเป็นสิ่งที่ขัดขวางการเรียนรู้ของ นักเรียน ดังที่ จอห์น โฮลท์ (John Holt , 1964 : 141) ได้บรรยายสภาพในห้องเรียน และผลร้าย ของความกลัวว่านักเรียนจะแสร้งทำเป็นโง่กว่าความเป็นจริง เพื่อหลีกเลี่ยงการตอบคำถาม เพราะ กลัวว่าจะตอบคำถามผิด ซึ่งทำให้ขาดการยอมรับจากครูและเพื่อน ๆ ส่วน เฮนรี่ (Henry ,1969 : 83 – 84) กล่าวถึงบรรยากาศอีกอย่างหนึ่งที่ขัดขวางการเรียนรู้ของนักเรียน คือ การเรียนที่มีการ แข่งขันมากเกินไป เพราะว่าถ้านักเรียนคนหนึ่งตอบคำถามไม่ได้ ในขณะที่อีกคนหนึ่งยกมือหรือ ตอบได้ นักเรียนผู้นั้นจะรู้สึกตัวเองล้มเหลวถูกคนอื่นหัวเราะเยาะ ความล้มเหลวของคนหนึ่งเป็น บันไดไปสู่ความสำเร็จของคนอื่น ความทุกข์ของคนหนึ่งเป็นแหล่งของความพอใจของอีกคนหนึ่ง ย่อมทำให้ผู้ที่รู้สึกตัวล้มเหลวเกิดความกลัวและรู้สึกว่านักเรียนที่ยกมือคนอื่น ๆ มีภาษีเหนือว่าตน

จากสภาพของปัญหาดังกล่าว จะเป็นสิ่งที่เหนียวรั้งศักยภาพของผู้เรียน ทำให้ ผู้เรียนขาดแรงจูงใจ ไม่สนใจที่จะเรียน ดังนั้นการจัดสภาพของห้องเรียนที่เน้นบรรยากาศการเรียน รู้ก็จะมีผลสำคัญต่อการเรียนของนักเรียน ดังที่ เอนด์ (Arend ,1994 : 104) ได้กล่าวสรุป ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในห้องเรียนกับบรรยากาศการเรียนรู้ไว้ว่า กระบวนการจัด การเรียนการสอนประกอบด้วย องค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ บรรยากาศการเรียนรู้ (Climate) ซึ่งเป็นสิ่งที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนมีความสนใจที่จะเรียนก่อให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น คุณสมบัติของผู้สอน (Properties) ต้องมีวุฒิภาวะจัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้ผสมกลมกลืนกับ บทเรียน มีโครงสร้างในการจัดการเรียนรู้ (Structures) ที่แน่นอนสามารถที่จะสอดแทรก บรรยากาศการเรียนรู้ได้ตลอดเวลา และกระบวนการเรียน (Processes) จะต้องสอดคล้องเป็นไป ตามความต้องการของผู้เรียนโดยเน้นบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ในสภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีสากลในปัจจุบัน พบว่ามีปัญหาต่าง ๆ มากมาย ที่ส่งผลกระทบต่อผู้เรียนไม่สนใจที่จะเรียนเท่าที่ควรมีความกังวลใจ หรือลำบากใจที่จะเรียนเป็นต้นว่า การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน และพฤติกรรมของตัวผู้สอนเองบางครั้ง

ผู้สอนอาจจะเข้มงวดเกินไป ไม่แสดงความเป็นกันเองกับผู้เรียน หรือสภาพแวดล้อมห้องเรียนมีความตึงเครียดมากเกินไป ซึ่งก็สอดคล้องกับที่ วรรณเทพ หาญกล้า (2539 : 85) ได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนวิชาดนตรีปัญหาที่พบในการสอนของครู คือ ครูดู ทำให้ผู้เรียนขวัญเสีย บรรยากาศในชั้นเรียนเคร่งเครียด ซึ่งสวนทางกับความรู้สึกของผู้เรียนที่คาดหวังว่า การเรียนดนตรีเป็นเรื่องสนุกสนาน ทำให้ผู้เรียนสบายใจ หรือในด้านการใช้ สื่ออุปกรณ์ในการสอน เสน่ห์ บุญช่วย (2539 : 28) พบว่าในการเรียนการสอนวิชาดนตรีครูผู้สอนไม่ค่อยใช้อุปกรณ์ในการสอน และนอกจากนี้ พันธุ์ศักดิ์ พลสารมย์ (2532 :148) ยังพบว่า การเรียนวิชาดนตรีสากลด้านทฤษฎีครูผู้สอนให้ความสำคัญ หรือมีการสร้างแรงจูงใจกับผู้เรียนน้อย ตรงกันข้ามจะให้ความสำคัญกับการเรียนดนตรีสากลด้านปฏิบัติมากกว่า ส่วนปัญหาในเรื่องการอ่านโน้ตนั้น วรรณเทพ หาญกล้า (2539 : 85) พบว่าในเรื่องการอ่านโน้ตของผู้เรียน มีผู้เรียนจำนวนไม่น้อยไม่สามารถอ่านโน้ตได้ อย่างคล่องแคล่ว ยิ่งไปกว่านั้น จากการสัมภาษณ์ระดับลึกกับนักเรียน วรรณเทพ หาญกล้า (2539 : 86) พบว่า ผู้เรียนดนตรีบางรายที่เรียนดนตรีมาแล้วกว่า 1ปี ยังไม่สามารถอ่านโน้ตได้เลย ทั้งนี้เนื่องจาก ตัวผู้สอนเองที่ใช้วิธีการสอนบอกให้ท่องจำ และไม่สร้างความเข้าใจกับผู้เรียน

นอกจากนี้ จากการที่ผู้วิจัยได้ปฏิบัติหน้าที่การสอนมาหลายปี มีโอกาสได้ สัมภาษณ์ และเก็บข้อมูลเชิงการสนทนากับนักเรียน ก็ได้พบว่าในสภาพปัญหาการเรียนการสอนวิชาดนตรีนั้น ส่วนใหญ่นักเรียนไม่ชอบเรียนด้านทฤษฎีแต่จะสนใจเรื่องปฏิบัติเครื่องดนตรีมากกว่า โดยนักเรียนให้ความเห็นว่า การเรียนดนตรีด้านทฤษฎีเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ ไม่มีสิ่งต่าง ๆ มาดึงดูดให้เกิดความสนใจ ครูจะเป็นฝ่ายพูด และบรรยายมากกว่า นักเรียนไม่มีโอกาสได้พูดหรือแสดงความคิดเห็น ได้แต่นั่งฟังครูเพียงอย่างเดียว ทำให้เกิดความรู้สึกไม่อยากเรียน ซึ่งต่างกับการปฏิบัติเครื่องดนตรี ตัวนักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ สนุกสนาน ตื่นเต้น และอยากจะติดตามบทเรียนต่อไป

สภาพของการจัดบรรยากาศการเรียนรู้อันวิชาดนตรีที่เป็นอยู่ในปัจจุบันจะเห็นว่าไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากตัวผู้สอนยังไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการจัดบรรยากาศการเรียนรู้อันวิชาดนตรีในชั้นเรียนซึ่งจะเน้นในด้านของอารมณ์ และความรู้สึก ซึ่งถ้าครูสามารถที่จะจัดบรรยากาศการเรียนรู้อันวิชาดนตรีได้แล้ว การเรียนการสอนก็จะประสบความสำเร็จ ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้ เบอ์นาร์ด (Bernard , 1970 : 228 - 229) กล่าวไว้สรุปว่า งานด้านการเรียนการสอนส่วนใหญ่เกิดขึ้นในโรงเรียน ดังนั้นจึงควรคำนึงถึงบรรยากาศของชั้นเรียน และกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเพราะจะมีอิทธิพลต่อสุขภาพจิตมาก ซึ่งสอดคล้องกับโอเบิร์ตคัพเฟอร์ (Obertcuffer , 1954 : 296 - 297) ซึ่งกล่าวไว้โดยสรุปว่า อิทธิพลของชั้นเรียนก็เป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งนอกเหนือจากบ้านที่มีผลต่อจิตใจของเด็ก และมีส่วนช่วยให้เด็กปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี เช่น บรรยากาศของโรงเรียน และห้องเรียน

จากระดับของปัญหาการสอนวิชาดนตรีสากลด้านทฤษฎีดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าถ้าสามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสม ก็จะช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนมีคุณภาพ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

การจัดบรรยากาศที่ดีจะมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมากที่จะสนับสนุน และส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีแรงจูงใจสูงขึ้น การจัดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ประกอบด้วยบรรยากาศทางกายภาพ หรือบรรยากาศสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน ได้แก่ การจัดตกแต่งห้องเรียน การถ่ายเทอากาศ ความเงียบ การเคลื่อนไหวในการทำกิจกรรมของนักเรียน สิ่งที่อยู่ในห้องเรียน ความพร้อมของอุปกรณ์ในการสอน และความเหมาะสมของขนาดห้องเรียนกับจำนวนนักเรียน (อำนาจ รุ่งรัศมี, 2525 : 145 , ปานตา ไข่เทียมวงศ์, 2529 : 2 - 5 , อภรณ์ ใจเที่ยง , 2537 : 225 , จำเนียร ศิลปวนิช , 2538 : 98) และบรรยากาศทางจิตวิทยา ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่ส่งผลให้นักเรียนเรียนอย่างมีชีวิตชีวา มีความกระตือรือร้นสนใจติดตามค้นคว้า มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม มีอิสระในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน (อำนาจ รุ่งรัศมี, 2525 : 146 , พรรณี ช. เจนจิต , 2538 : 309 – 311 , พิมพันธ์ เดชะคุปต์ , 2523 : 13 , วิชัย วงษ์ใหญ่ , 2537 : 121 , จำเนียร ศิลปวนิช , 2538 : 98)

การจัดการเรียนการสอนของประเทศไทยในปัจจุบันกำลังประสบกับปัญหา การสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง จึงได้มีการปฏิรูปการศึกษาโดยได้ตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ให้มีการปฏิรูปการศึกษา โดยเน้นการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พร้อมกับการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ทางจิตวิทยาส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนควบคู่ไปด้วย ซึ่งก่อนการปฏิรูปการศึกษา การจัดการศึกษาเน้นหนักองค์ประกอบทางด้านองค์ความรู้มากกว่า องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก ซึ่งขัดแย้งกับความคิดเห็นของนักการศึกษากลุ่มมนุษยนิยม เช่น นีลส์ (Niell, 1960 : 92) ซึ่งกล่าวว่านักเรียนต้องการความรัก ความเข้าใจจากครู รวมทั้งการยอมรับ และความเป็นอิสระมากกว่าคำสอนของครู เช่นเดียวกับมาสโลว์ (Maslow, 1970 : 188 – 190) กล่าวเสริมว่าชีวิตของผู้เรียนมีความหมายต้องได้รับประสบการณ์ที่ประสบผลสำเร็จ และมีความรื่นเริงบ้าง โรงเรียนควรจะให้เด็กมีความรู้สึกเหล่านี้ ครูไม่เพียงแต่ยอมรับนักเรียนเท่านั้น แต่ควรช่วยให้เขาารู้ด้วยตนเองว่าตัวเขาเองเป็นคนมีลักษณะอย่างไร

มอสโควิทซ์ (Moscowitz, 1978 : 14) กล่าวถึงการสอนที่ให้ความสำคัญทางด้านวิชาการเท่า ๆ กับความรู้สึกประสบการณ์ ความจำ ความหวัง แรงดลใจ ความเชื่อ ค่านิยม ความต้องการ และความพ้อฝันของนักเรียน ให้นักเรียนมีความยกย่องตนเอง และความตระหนักในตนเอง มีการคำนึงถึงลักษณะทางอารมณ์ดังกล่าวร่วมกับพัฒนาการทางกายด้วย มอสโควิทซ์

ยังยอมรับในทำนองเดียวกันว่า ทุกสถานการณ์ของการเรียน นักเรียนจะมีความรู้สึก และอารมณ์เกิดขึ้นด้วยเสมอ จึงควรนำความรู้สึกและอารมณ์นี้มาใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้ เพราะความรู้สึกและอารมณ์มีบทบาทที่ทรงอิทธิพลต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะเห็นว่าสอดคล้องกับความคิดของบราวน์ (Brown , 1975 : 108) ที่ว่ามนุษย์มีร่างกาย มีความรู้สึก และจิตใจ การแยกสิ่งเหล่านี้ออกจากกันก็เท่ากับปฏิเสธความเป็นมนุษย์ของเขา ถ้ารวมสิ่งเหล่านี้เข้าด้วยกันจะช่วยให้มนุษย์มีความเข้าใจตัวเองและรู้ว่าควรทำอะไรต่อไป

จากสภาพการสอนวิชาดนตรีสากลด้านทฤษฎี ยังคงประสบกับปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียน อาทิเช่น ผู้เรียนไม่สนใจเรียน ไม่มีการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน พฤติกรรมของครูผู้สอนขัดแย้งกับความรู้สึกของผู้เรียน เข้มงวดกวดขันไม่เป็นกันเองกับผู้เรียน ไม่มีการจัดบรรยากาศการเรียนทางจิตวิทยา สอดแทรกในบทเรียน ทำให้นักเรียนไม่มีแรงจูงใจในการเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำซึ่งปัญหาดังกล่าวน่าจะต้องแก้ไขโดยใช้การจัดบรรยากาศการเรียนรู้อิงจิตวิทยาเข้าไปเกี่ยวข้อง เพราะการจัดบรรยากาศที่ดี และเหมาะสมจะช่วยสร้างแรงจูงใจ และกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเรียน และใฝ่ศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มมากขึ้น จากแนวทางการจัดบรรยากาศการเรียนรู้อ และการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อสร้างแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ทำให้เห็นว่า การศึกษาผลของบรรยากาศการเรียนรู้อิงจิตวิทยาที่มีต่อแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีด้านทฤษฎี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นเรื่องที่น่าสนใจ เพราะบรรยากาศการเรียนรู้อิงจิตวิทยา จะมีอิทธิพลต่อสภาพจิตใจของผู้เรียน ที่จะช่วยก่อให้เกิดการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน สร้างความเป็นอิสระในการเรียนของผู้เรียน สร้างการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน การท้าทายให้นักเรียนค้นหาความรู้ และสร้างความอบอุ่นเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียน บรรยากาศทางจิตวิทยาเหล่านี้จะช่วยสร้างแรงจูงใจให้แก่เด็กนักเรียนมีความตั้งใจในการเรียน การเห็นคุณค่าในสิ่งที่เรียน ความเชื่อมั่นในสิ่งที่เรียน และความพึงพอใจในการเรียน ซึ่งแรงจูงใจในการเรียนดังกล่าวนี้ จะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น จากการศึกษาวิจัยได้ปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากล มาเป็นระยะเวลายาวนาน จึงสนใจที่จะศึกษาว่ามีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้อิงลักษณะใดที่ส่งผลต่อการเรียนรู้อิงจิตวิทยาของนักเรียนอย่างจริงจัง เพราะหากว่าบรรยากาศการเรียนรู้อิงจิตวิทยาไม่ดีพอ และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมแล้ว ความไม่พึงพอใจของผู้เรียนก็จะเกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อสภาพการเรียนการสอนของครู และการเรียนรู้อิงจิตวิทยาของนักเรียนที่ไม่ดีไปด้วยผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางหนึ่งที่เป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอน และเพื่อเป็นเครื่องยืนยันแก่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนอื่น ๆ จะได้นำแนวทางไปแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของบรรยากาศการเรียนรู้ทางจิตวิทยาที่มีต่อแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีด้านทฤษฎีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ปัญหาในการวิจัย

การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ทางจิตวิทยาจะมีผลทำให้แรงจูงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีด้านทฤษฎี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสูงขึ้นหรือไม่

สมมุติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนในบรรยากาศการเรียนรู้ทางจิตวิทยา จะมีคะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติ
2. นักเรียนที่เรียนในบรรยากาศการเรียนรู้ทางจิตวิทยา จะมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีด้านทฤษฎีสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติ
3. นักเรียนที่เรียนในบรรยากาศการเรียนรู้ทางจิตวิทยา ภายหลังจากการเรียนจะมีคะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจสูงกว่าก่อนการเรียน
4. นักเรียนที่เรียนในบรรยากาศการเรียนรู้ทางจิตวิทยา ภายหลังจากการเรียนจะมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีด้านทฤษฎีสูงกว่าก่อนการเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

สำหรับการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้วางขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร
2. ตัวแปรที่ศึกษา มี 2 ประเภท คือ
  - 2.1 ตัวแปรต้น
    - 2.1.1 บรรยากาศการเรียนรู้ทางจิตวิทยา
  - 2.2 ตัวแปรตาม
    - 2.2.1 แรงจูงใจ
    - 2.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีด้านทฤษฎี

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบวัดแรงจูงใจ เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิดพื้นฐานมาจากรูปแบบ เอ อาร์ ซี เอส (ARCS Model) ซึ่งพัฒนาโดย Keller (1983 , 1984)

3.2 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีด้านทฤษฎี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นแบบทดสอบจะครอบคลุมเนื้อหา และวัตถุประสงค์ในการเรียนวิชาดนตรีสากล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยความจริงใจ และเป็นอิสระต่อกัน
2. การตอบแบบสอบถามที่ใช้ วัน เวลา สถานที่ แตกต่างกันไป ไม่มีผลให้คำตอบเปลี่ยนแปลงไป

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. บรรยากาศการเรียนรู้ทางจิตวิทยา หมายถึง สภาพแวดล้อมทางจิตวิทยาที่อยู่ภายในห้องเรียน ที่มีอิทธิพลต่อสภาพจิตใจ ซึ่งได้แก่

1.1 การกระตุ้นความสนใจของนักเรียน หมายถึง กิจกรรมหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ครูสร้างขึ้นเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน ทำกิจกรรม และมีความกระตือรือร้นในการค้นหาความรู้

1.2 ความเป็นอิสระในการเรียนของนักเรียน หมายถึง สถานการณ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีอิสระในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยในกระบวนการค้นคว้าหาความรู้ให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนความคิดร่วมกัน

1.3 การยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน หมายถึง พฤติกรรมทั้งที่ครู และนักเรียนยอมรับนับถือ ความรู้ ความสามารถซึ่งกันและกัน ตลอดจนการที่ครูยอมรับว่านักเรียนแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกัน และความสามารถพัฒนาได้แต่อาจช้าหรือเร็วต่างกัน

1.4 การท้าทายให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ หมายถึง กิจกรรมหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ครูสร้างขึ้นมาเพื่อให้นักเรียนใช้ความคิด ค้นคว้า หาคำตอบ

1.5 ความอบอุ่นเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียน หมายถึง พฤติกรรมการเรียนการสอนที่ครูเป็นมิตรกับนักเรียน ให้ความเป็นกันเอง คอยให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความใกล้ชิดคุ้นเคยกับครู และทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน

2. **แรงจูงใจในการเรียน** หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความต้องการที่จะเรียนวิชาดนตรี โดยวัดออกมาเป็นคะแนนจากแบบวัดแรงจูงใจ ดังรายการต่อไปนี้

2.1 ความตั้งใจในการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกว่ามีความสนใจให้ความสำคัญหรือมีสมาธิกับสิ่งที่กำลังเรียน พยายามศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2 การเห็นคุณค่าในสิ่งที่เรียน หมายถึง คุณลักษณะที่นักเรียนแสดงออกให้เห็นถึงความสำคัญของวิชาดนตรีว่ามีความสัมพันธ์กับตัวนักเรียน ซึ่งนักเรียนจะเห็นคุณค่าว่าวิชาดนตรีมีความสำคัญกับตนเอง ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2.3 ความเชื่อมั่นในการเรียน หมายถึง นักเรียนแสดงความเชื่อมั่นว่าตนเองมีความพยายาม สามารถที่จะทำสิ่งนั้น ๆ ได้ ก่อให้เกิดผลประโยชน์กับตนเอง และสามารถรับรู้ได้ว่าตนเองมีความสามารถในการเรียนดนตรีให้บรรลุผลสำเร็จได้

2.4 ความพึงพอใจในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกรัก พอใจ และอยากที่จะเรียนในวิชาดนตรีซึ่งเป็นวิชาที่เรียนแล้วประสบความสำเร็จ และได้รับสิ่งที่ตนเองคาดหวังไว้ โดยได้รับระดับผลการเรียนที่ดี หรือได้รับการชมเชยจากครูหรือผู้ปกครอง

3. **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการเรียนวิชาดนตรีสากลที่วัดเป็นคะแนนออกมาได้ จากแบบทดสอบของวิชาดนตรีด้านทฤษฎี

4. **การเรียนวิชาดนตรีด้านทฤษฎี** หมายถึง การเรียนดนตรีในรายวิชา ศ 025 ดนตรีสากล – ขับร้องสากล ซึ่งมีเนื้อหาสาระที่เรียนเฉพาะที่เกี่ยวกับทฤษฎีดนตรีเพียงอย่างเดียว

5. **นักเรียน** หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. เพื่อเป็นแนวทาง แก่ครูผู้สอนวิชาดนตรีสากล ในการนำรูปแบบการสอนการจัดบรรยากาศทางจิตวิทยา และการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในชั้นเรียน ไปใช้ในการจัดบรรยากาศการเรียนรู้อันมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้บริหารโรงเรียน ในการบริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศทางจิตวิทยา และปรับปรุงสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้มากขึ้น

3. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า และวิจัยงานเกี่ยวกับการจัดบรรยากาศทางจิตวิทยาในชั้นเรียนต่อไป